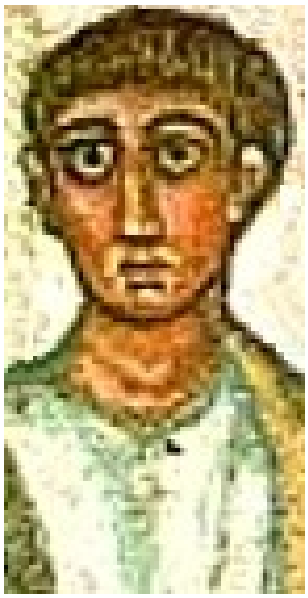
01.10.2015 г. / 15:57:50

Вяра

04.05 по еретическия, †21 април по православния календар - Св. мъченик Теодор в Пергия Памфилийска. Св. свещеномъченик Януарий и дружината му. Свв. мъченици Исакий, Аполос и Кодрат

Страданието на свети свещеномъченик Януарий († ок. 305 г.)

Свети Януарий. Фрагмент от стара мозайка в катакомбата на св. Януарий в Неапол

По времето, когато нечестивите императори Диоклетиан и Максимиан яростно преследвали християните, бил заловен и изправен на разпит пред Тимотей, управителят на Кампания, епископ Януарий. Когато военачалникът видял, че Януарий - ту подлъгван с ласкателства, ту заплашван с мъчения, - принуждаван по разни начини да се поклони на идолите, остава непоколебим в християнската вяра, заповядал да го

хвърлят в нажежена пещ, за да изгори. Но светецът, както тримата юноши във Вавилонската пещ, останал невредим сред пламъците на огъня, защото при него слязъл Божий ангел, който унищожил силата на огъня, и светецът ликувал сред пламъците, възпявайки и славословейки Бога.

Когато излязъл от пещта, всички забелязали, че огънят не е докоснал дори дрехите му, и много се почудили. А военачалникът, предполагайки, че християнският епископ е излязъл невредим от огъня, опазван от някаква вълшебническа сила, се изпълнил с най-страшен гняв срещу светеца и заповядал да го разтегнат на стана за мъчения толкова силно, че дори частите на тялото му се отделяли от ставите; после заповядал да го бият безмилостно дотогава, докато цялото му тяло се разпаднало, така че се показали костите, а земята наоколо му се обагрила в кръв.

На това страшно зрелище дошли двама клирици - дяконът Фест и четецът Дизидерий, които като стоели сред тълпата народ, с благоговение наблюдавали страданията на своя епископ. Понеже ту се радвали в душите си поради проявяваното от мъченика търпение, ту плачели заради жестоките страдания, които му причинявали, по тези признаци езичниците се досетили, че и те са християни. Тогава нечестивците заловили и тях двамата, оковали ги заедно със светия мъченик и ги повели след военачалника към град Путеола, където ги хвърлили в тъмницата.

В същата тъмница били затворени заради изповядването на Христа Прокъл и Сосий - дякони в град Путеола и двамата миряни Евтихий и Акутион, осъдени на разкъсване от зверовете.

Като настъпил денят, ги извели на площада заедно с епископа и ги хвърлили на зверовете. Но Бог, Който се прославя чрез Своите светии, укротил зверовете така, както

някога затворил устата на лъвовете в ямата, където бил хвърлен Даниил. Нито един от зверовете не се докоснал до светите мъченици, но като променили временно своята природна свирепост в овча кротост, пристъпили към светия епископ и паднали в нозете му. Тази необикновена случка довела до изумление и ужас всички хора, които били там. Между другото военачалникът, който приписвал това на мнимата вълшебническа сила на християните, обмислял по какъв начин да умъртви Божия светител и онези, които били с него.

Докато той, сляп с духовните си очи, обмислял това, внезапно загубил телесното си зрение и трябвало някой да го води, докато той опипвал стените. А когато Христовият мъченик, с беззлобието си се помолил за своя мъчител, военачалникът незабавно прогледнал телесно, но не и душевно. Народът, който гледал тези чудеса, повярвал в Христа и това били около пет хиляди човека. Военачалникът, прогледнал след внезапната слепота по молитвите на мъченика, неблагодарен и с вкаменено сърце, не само че не познал истината, но изпаднал в още по-голямо безумие и вместо да въздаде хвала на Христа, нашия Господ, говорел хули срещу Него; той пламнал от злоба поради обръщането към Христа на такъв брой хора и заповядал да посекат с меч светите мъченици.

Така свещеномъченикът, Божият светител Януарий, със своите състрадалци дяконите Фест, Прокъл и Сосий, с четеца Дизидерий и с Евтихий и Акутион - миряните, възприел мъченически венец, след като бил убит с меч извън стените на град Путеола.

Жителите на околните градове взели при себе си телата на тези свети мъченици, всеки град взел по един мъченик, понеже искал да има свой ходатай пред Бога. Тялото на

свещеномъченик Януарий взели жителите на град Неапол; пренесли го с чест в своя град и го положили в своята църква. Когато взимали тялото на светеца от град Путеола, събрали и изсъхналата там кръв на светеца, положили я в стъклен съсъд и я пазели благоговейно. Когато поставяли съда с тази кръв до главата на мъченика, тя мигом се втечнявала и ставала гореща, като че току-що е пролята. В Неапол също ставали най-различни чудеса чрез молитвите на свети свещеномъченик Януарий. Особено се прославило следното чудо.

Някога планината Везувий изхвърляла толкова много огнена лава, че страх и трепет обземали жителите не само на близките, но и на отдалечените градове. Но когато народът дошъл при гроба на светеца и започнал със сълзи да зове към него за помощ, лавата престанала да изригва и никаква беда не сполетяла хората. Станало и друго преславно чудо с едно умряло дете.

Една вдовица на име Максимила имала единствен син и когато той умрял, безутешно плачела за него. Когато дошла в църквата, забелязала над църковните двери икона, на която бил изобразен свети епископ Януарий; тя си припомнила за станалото някога във Ветхия Завет чудо, как свети пророк Елисей възкресил сина на сонамката, възложила твърдо упование на Бога и на Божия угодник и постъпила по примера на Елисей: като взела иконата на свети мъченик Януарий, положила я върху своето умряло дете, като поставила очите върху очите, устата върху устата, цялото изобразено тяло - към тялото на детето и се помолила със стенания и горещи сълзи, като казала така:

- Божи угоднико! Утеши моята печал: възкреси единствения ми син.

Като се помолила така, синът ѝ незабавно оживял и се

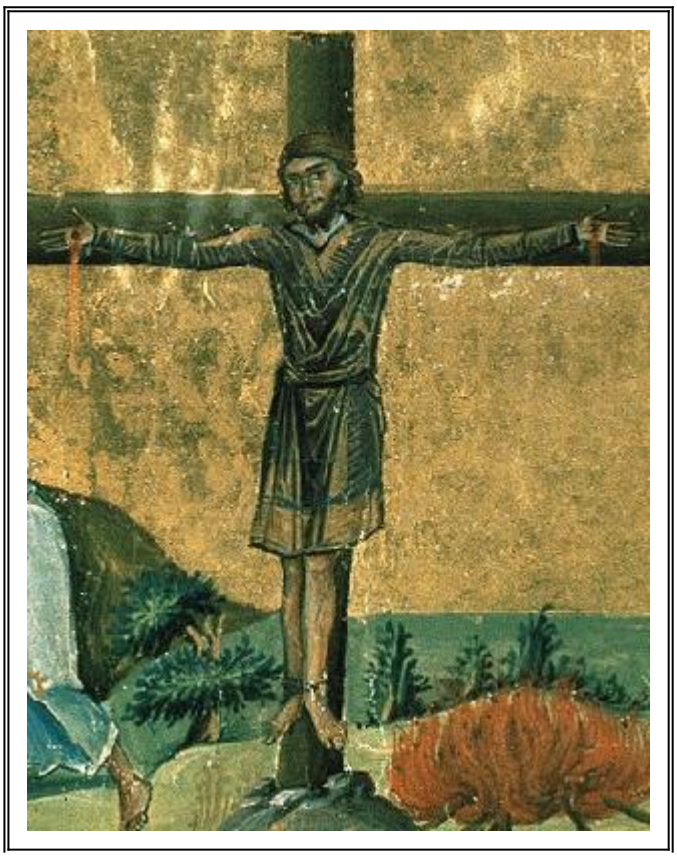
изправил здрав. Всички, които били събрани за неговото погребение, видели това преславно чудо, удивили се, прославили и възблагодарили на Бога, Който върши чрез Своите светии дивни чудеса и в похвали възвеличили свети мъченик Януарий, като свой бърз помощник; чрез неговите свети молитви да изпрати Господ и на нас милостта Си навеки. Амин.

Кондак святых Ианнуария и Феодора

глас 3

Священия помазанием и мучения кровию украсистеся,/ славне Ианнуарие и Феодоре,/ и сияете всюду, в Вышних ликующе,/ и нас назирайте, в храм ваш пришедшия/ и в нем непрестанно зовущия:// всех нас соблюдите, моляще Человеколюбца Бога.

Страданието на свети мъченик Теодор († 138-161 гг.)

Мъченичество на свети мъченик Теодор. Фрагмент от миниатюра в стара ромейска минология

През царуването на император Антонин, когато Пергия Памфилийска била управлявана от военачалника Теодот, за военна служба набирали красиви и силни телом юноши. Заедно с други младежи от добър род, повикали и споменавания тук прекрасен на вид, блажен Теодор, когото довели при военачалника Теодот. Военачалникът му сложил, както и на другите младежи, воински знак. Но свети Теодор незабавно го свалил и казал:

- Аз съм белязан от утробата на майка си от моя Небесен Цар Господ Иисус Христос и не желая да бъда воин на друг цар!

Тогава военачалникът запитал светеца:

- На кой цар си воин ти?

- Аз съм воин на Този Цар, Който е сътворил небето и земята!

Военачалникът, като се досетил, че Теодор е християнин, запитал го:

- Няма ли да принесеш жертва на нашите богове?

- Аз никога не съм принасял и няма да принеса жертва на нечистите бесове! - отвърнал светецът.

Тогава военачалникът заповядал да го бият жестоко, след което пак го повикал на разпит и запитал:

- Размисли ли сега, ще ми бъдеш ли послушен и ще се поклониш ли на боговете?

- Ако би познал - отвърнал светецът - Бога, Който те е сътворил, и ти би поискал да Му се поклониш.

При това военачалникът заповядал да разпалят огън, да донесат огромен железен тиган, да разтопят много смола, сяра и восък, да положат мъченика гол върху тигана и да го поливат с вряща смола. Докато се подготвяло това, Бог внезапно извършил дивно чудо: чул се оглушителен шум и станало земетресение на същото място, където били огънят и тиганът; след това земята там се разтворила и от земната пукнатина изтекла вода, която угасила огъня и изстудила тигана. А светият мъченик останал съвсем невредим и казал на военачалника:

- Ето, както виждаш, тази работа свърших не аз, а Христос, Моят Бог, на Когото служа. Ако искаш да разбереш силата на твоите богове, приготви друг огън, отново разгорещи тигана и заповядай в името на тези богове да положат отгоре му един от войниците ти, тогава ще видиш безсилието на боговете си и ще опознаеш могъществото на моя Бог.

Като чули това, воините, които били там, казали на управителя:

- Не, господарю, недей да правиш това с нас, направи го със служителите (жреците) на нашите богове. Тиганът ще послуша и жреца, както послуша Теодор, и също няма да го обгори.

Като заповядал незабавно да повикат жреца, военачалникът го запитал:

- Как е името ти?

- Диоскор - отвърнал жрецът.

После военачалникът го запитал:

- С какви вълшебни треви се мажат християните, когато отиват безстрашно в огъня и стоят там, без да изгарят, както например днес това направи Теодор?

- Християните не са магьосници - отвърнал Диоскор, - но Христовото име е толкова силно, че където се призовава с вяра, там всички вълшебни магии се разрушават и бесовете треперят.

- Нима - попитал военачалникът - Христос е по-силен от нашия Зевс?

- Зевс и всички останали богове са безчувствени и глухи идоли - отвърнал Диоскор - и аз те умолявам да не ме принуждаваш да лягам върху тигана, а щом искаш да провериш могъществото на Зевс, по-добре сложи в огъня самия него.

- Та кой може да направи това - продължавал военачалникът, - кой ще се осмели да сложи бога в огъня?

- Заповядай на мен - отвърнал Диоскор - и аз ще го направя. Ако Зевс ми окаже съпротива, тогава ще му повярвам, че е бог и може да се избави от огъня.

- Ти наистина вече не си жрец, щом произнасяш такива слова срещу боговете - отбелязал военачалникът.

- Аз - отвърнал Диоскор, - подобно на тебе, бях в нечестивата вяра като жрец, но сега, като гледам блажения Теодор непобедим от мъченията, които му налагаш, и го виждам необгорен от огъня, познах Христовата сила и разбрах безсилието на лъжливите богове, утвърдих се в Христовата вяра и вече искам да бъда като Теодор.

- Щом искаш така, Диоскоре - казал военачалникът, - качи се на тигана като Теодор.

Тогава Диоскор припаднал пред Христовия мъченик и му казал:

- Рабе на Христа, истинския Бог, Теодоре, помоли се за мен.

И светецът се помолил за Диоскор. А когато Диоскор бил разсъблечен и положен на нажежения тиган, със силен глас извикал:

- Благодаря Ти, Господи Иисусе Христе, че Ти ме причисли към броя на Твоите раби. Приеми с мир душата ми.

С тези думи той предал духа си, като за толкова кратко време приел мъченически венец, подобно на разбойника, който на кръста получил рая.

След кончината на блажения Диоскор свети Теодор бил затворен в тъмницата. После отново го извели оттам за нови мъчения: завързали му краката, привързали го към диви коне, които повлекли мъченика по градските улици, като силно ги пришпорвали. Подгонените коне паднали на едно място край градските стени и се пребили, а мъченикът бил спасен от невидимата Божия сила и след като го развързали, за всеобщо учудване той бил цял и невредим.

Двамина от воините, които привързвали светеца към конете, Сократ и Дионисий, разказали на всички своето чудно видение: докато пришпорвали конете, видели да слиза от небето към мъченика огнена колесница, която го взела и го поставила невредим на мястото на съдилището. Като разказвали на всички за това, воините викали:

- Велик е християнският Бог!

Военачалникът, като чул това, заповядал да затворят в тъмницата заедно със свети Теодор и тези воини и приготвил пещ за тяхното мъчение, като я подклаждал със силен огън в продължение на три дена. После хвърлил в пещта мъченика и двамата повярвали в Христа воини Сократ и Дионисий. Незабавно паднала божествена роса, която оросила мъчениците и охладила пламъците. Светиите стоели посред

пещта като в някакво прохладно място и разговаряли. При това свети Теодор си припомнил своята блажена майка, пленена преди три години от другоплеменници и отведена заедно с други пленници в Етиопия, и се помолил за нея на Бога, като казал:

- Господи Иисусе Христе, Боже, Който твориш чудеса! Покажи ми, по какъвто начин знаеш, чрез Божествената Си сила, моята майка, защото искам да я видя. За Тебе всичко е възможно. Покажи ми я, та и другите да познаят Твоето величие.

Когато светецът се молел с такива думи, пламъкът мъничко позагаснал и при това, по молитвите на мъченика, паднал дъжд и съвсем охладил нагорещената пещ, а светиите започнали да се готвят за сън, защото вече било нощ. Божий ангел застанал насън пред свети Теодор и му казал:

- Не скърби, Теодоре, за твоята майка - ти ще я видиш.

Като се събудил, светецът разказал съня си на своите другари; и още докато разказвал, сред пещта се изправила майка му на име Филипия, и като видяла своя обичан син, се зарадвала, с любов го разцелувала, него и воините, и им съобщила откъде и как е дошла тук, водена от невидима ръка. В това време свети мъченик Теодор, вдигнал ръце към небето и въздал подобаващата се благодарност на Бога.

На сутринта военачалникът казал на своите приближени:

- Мисля, че от Теодор и хвърлените с него в пещта не е останала и костица.

Докато говорел това, един от стражите, които охранявали пещта, пристигнал с известието, че мъчениците, хвърлени в пещта, са живи и че още от вечерта е угаснал огънят, потушен от пролелия се дъжд; след това казал, че внезапно се е

появила от плен майката на Теодор, седи в пещта като в дворец и разговаря за християнския Бог със своя син и войниците. Чувайки това, военачалникът изпаднал в страх и ужас, сам отишъл при пещта и като повикал блажената Филипия, я запитал:

- Ти ли си майката на Теодор?

- Да, аз съм - отвърнала тя.

Тогава военачалникът казал:

- Увещай сина си да се поклони на боговете, за да не погине и да те направи бездетна.

- Синът ми - отвърнала тя, - както бях известена за него от моя Господ още преди зачатието му, ще бъде разпънат от тебе и ще принесе на Бога жертва хвала.

- Тъй като ти самата назначи за сина си кръстна смърт - казал военачалникът, - нека бъде така.

После военачалникът заповядал незабавно да разпънат Теодор, да отсекат с меч главата на света Филипия; а двамата войници, Сократ и Дионисий, да бъдат посечени.

Така светите мъченици получили своите венци. Свети Теодор висял на кръста в продължение на три дни, а след това също заминал при Господа. Тогава някои от благочестивите, като взели телата на светиите, ги обвили със скъпи платна, помазали ги с аромати и с чест ги положили в приготвено специално за тях място, като прославяли Отца и Сина и Светия Дух, Единия Бог в Троица, прославян навеки. Амин.

Кондак святых Ианнуария и Феодора

глас 3

Священия помазанием и мучения кровию украсистеся,/

славне Ианнуарие и Феодоре,/ и сияете всюду, в Вышних ликующе,/ и нас назирайте, в храм ваш пришедшия/ и в нем непрестанно зовущия:// всех нас соблюдите, моляще Человеколюбца Бога.

В памет на светите мъченици Исакий, Аполос и Кодрат († 303 г.)

Първоначално тези светии били слуги на император Диоклетиан. Като видели чудесата на свети великомъченик Георги, по примера на царица Александра, която оставила земната слава и се обърнала към Христа, те също се обърнали към Господа. Светите мъченици дръзновено изобличили царя за неговото безчестие и жестокосърдечност, като изтъкнали, че той не пощадил дори своята съпруга, която му е родила дете. По заповед на нечестивия император първо затворили тези свети мъченици в тъмницата, където се измъчвали от глад и жажда, а след това ги посекли с меч за изповядването на Христа.

buditeli.info © 2017